

Montanától Strasbourgon át a Donáti utcáig: a jövő nemzedékek fellépési lehetőségei klímaperekben

dr. Szemesi Sándor
főtanácsadó, Alkotmánybíróság

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
2024. június 3.

Kik azok a jövő nemzedékek? (Anyagi vs. eljárásjogi megközelítés)

Hogyan tágíthatók a hagyományos jogértelmezés keretei?

- 1. EJEB: living instrument
- 2. Az Alaptörvény védelmi szintje nem lehet alacsonyabb, mint az EJEB által biztosított védelmi szint
- 3. Alaptörvény Nemzeti hitvallás, P) cikk, 38. cikk
- 4. ENSZ Gyermekjogi Bizottsága – General Comment No. 26 (2023)
- 5. Held v. Montana (pending)

Egyéni vagy kollektív jog?

- „Ha valaki a kisebbségek definíciójának taglalásába fog, akkor alapos okkal feltételezhető, hogy vagy disszertációt ír, vagy pedig valamely kisebbségvédelmi kodifikációs kísérlet előrehaladását készül lelassítani.”
(Kovács Péter)

Az EJEB újabb gyakorlata (2024)

- **Careme v. France:** jelen generáció a saját nevében, de a jövő nemzedékek érdekében
- **Duarte Agostinho and others v. Portugal and 32 others:** legalábbis kérdéses, mennyiben tekinthetőek áldozatnak, tekintettel a klímaváltozás általános hatásaira
- **Verein KlimaSeniorinnen and others v. Switzerland:** a kérelmező nyugdíjas hölgyek személyében sem kivételes kockázat, sem kritikus egészségi állapot nem igazolható

Európai Unió Bírósága

- **Carvalho (People's Climate case)** – az EU üvegházhatású gáz-kibocsátásra vonatkozó másodlagos szabályozását tartották elégtelennek
- Elbukott a Plaumann-teszten (a klímaváltozás minden egyes embert érint, tehát nincs személyes érintettség)
- El lehet-e térni a Plaumann-teszttől? (Keck / Dassonville ügyek)
- A Charta is living instrument
- A Charta jogvédelmi szintje sem lehet alacsonyabb, mint az EJEE

Tanulságok a magyar joggyakorlat számára

- Kell „alapügy”, amiben részt kell venni
 - Perbeli cselekvőképesség áthidalhatóságának kérdése
- Egy esetleges alkotmányjogi panasz benyújtásakor „jövő nemzedékhez” kell tartozni
 - És ha menet közben elveszíti a „jövő nemzedékhez tartozást”?
- Érintettség kérdése: Plaumann v. Held teszt
- Lehetséges jogkövetkezmények: mulasztás / megsemmisítés?
 - 24/2017. (X. 10.) AB határozat

Következtetések helyett: Te mondd...

.....
ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Köszönöm a figyelmüket!

